

Finansdepartementet

Deres ref: 16/3834

Oslo, 14. desember 2018

Høringssvar fra Monner AS – om långivers utlånsvirksomhet ved lånebasert folkefinansiering

1.

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev og høringsnotat av 1. november 2018 om långivers utlånsvirksomhet ved lånebasert folkefinansiering.

Monner AS har konsesjon som betalingsforetak iht. finansforetaksloven § 2-10 første ledd, og er også en registrert låneformidler iht. finansforetaksloven § 2-18. Monner etablerte den første norske crowdfundingplattformen i det norske markedet. Siden oppstart av virksomheten 10. januar 2018 har vi formidlet i underkant av kr 50 millioner i lån til 30 små og mellomstore norske aksjeselskaper. Vi tror at våre erfaringer hittil kan være nyttige for Finansdepartementet å ta med seg i det videre forskriftsarbeidet.

2.

Innovasjon og nye forretningsmodeller kommer alltid før regulering. Dette har også vært tilfellet for lånebasert crowdfunding. Monner er positiv til at Finansdepartementet foreslår en klar og forutsigbar grense for når långivers utlånsvirksomhet kan gå over fra å være konsesjonsfri investering eller sparing til å bli konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet.

3.

Dagens regel i finansforetaksloven § 2-1 om hva som regnes som finansieringsvirksomhet stammer fra § 1 i finansieringsvirksomhetsloven av 1976. Formålet med konsesjonskrav for finansieringsvirksomhet var da som nå å sikre at det ikke drives ulovlig finansieringsvirksomhet i profesjonalisert form – dvs. motvirke skyggebankvirksomhet.

I denne forbindelse er det naturlig å vise til uttalelsen i forarbeidene til de tidligere bestemmelsene om finansieringsvirksomhet, Ot.prp. nr. 36 (1975-76) på s. 6 og 23. På side 6 i proposisjonen, annen spalte uttaler Finansdepartementet blant annet:

"... Hvis imidlertid virksomheten antar en mer permanent karakter, og det dreier seg om betydelige beløp, vil den rammes av lovens forbud mot å drive finansieringsvirksomhet uten konsesjon. Dette vil gjelde selv om ikke virksomheten framtrer som foretakets hovedvirksomhet, og selv om foretaket nytter seg av andre til å formidle utlånene."

I samme Ot.prp. heter det på side 23 (merknadene til § 1 første ledd nr. 6):

"...Særlig viktig er unntaket under pkt. 6 for finansiering som bare forekommer i enkeltstående tilfeller, en bestemmelse som begrenser lovens rekkevidde til finansieringsvirksomhet som har en mer regelmessig karakter. En mer tilfeldig långivning mellom enkeltpersoner faller således klart utenfor. Hvis det derimot drives noen form for akvisiasjon, som f.eks. avertering, utsendelse av brosjyrer eller sirkulærer eller lignende, vil det være tale om en virksomhet som normalt vil gå under loven."

Monner anser at Finansdepartementets uttalelser gjengitt over gir god veiledning også i dag.

4.

Dagens bankmarked er preget av endret adferd hos bankene som långivere. Store grupper av mindre næringsdrivende har betydelige utfordringer med å få bankfinansiert deres vekstplaner. Langt de fleste banker krever sikkerhet i eiendom for å yte lån til mindre bedrifter. I dette markedet mener Monner at folkefinansieringsplattformer kan fylle en viktig samfunnsmessig rolle. For det første bidrar folkefinansieringsplattformer som Monner til å tette kredittgapet som små og mellomstore bedrifter opplever i dagens bankmarked. Folkefinansiering kan derved bidra til å finansiere ny næringsvirksomhet, og derigjennom øke statens skatteinntekter og skape flere arbeidsplasser. Derneft kan folkefinansieringsplattformer bidra til å redusere skyggebankvirksomhet, og til å bringe dette inn i mer legale former, ettersom folkefinansieringsplattformer både vil gjennomføre anti-hvitvaskingskontroll og vil rapportere renteinntekter fra utlån til skattemyndighetene. For det tredje gir (lånebaserte) folkefinansieringsplattformer privatpersoner tilgang til en ny aktivaklasse (utlån), hvilket bør anses positivt av hensyn til å diversifisere befolkningens finansielle risiko, som i stor grad er eksponert mot eiendom (gjennom boliginvesteringer) og aksjer (gjennom aksjefond, samt i noen grad direkte aksjeeie).

NOU 2018: 5 Kapital i omstillingens tid vurderer folkefinansiering som et positivt bidrag til kapitaltilgangen til virksomheter. I kapittel 6.2.2 Folkefinansiering pkt. *Utvalgets vurderinger av folkefinansiering* skriver utvalget blant annet:

"Folkefinansiering representerer en mulighet for å koble kapitalbesittere og kapitalsøkere som ellers ikke ville ha funnet hverandre. Fremveksten av folkefinansiering kan være et nytt og positivt bidrag til kapitaltilgangen for lovende oppstarts- og vekstbedrifter, men også andre forventet lønnsomme bedrifter og prosjekter som kan ha utfordringer med å få tilgang til tradisjonell bankfinansiering og andre typer kapital som venturekapital.

5.

Basert på de erfaringer Monner har gjort gjennom sitt første driftsår fremstår det som klart for oss at personer som yter lån gjennom vår plattform ikke driver konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet.

Siden 10. januar 2018 er det formidlet 36 utlån til bedrifter gjennom Monner. Disse lånene består av hele 4 600 enkeltutlån fra privatpersoner og enkelte mindre selskaper, slik at det i gjennomsnitt er over 130 långivere som yter lån til den enkelte bedrift som søker vekstfinansiering gjennom å legge ut et lån på Monners plattform. Hele 98 % av långiverne låner ut et beløp under kr. 100 000. I gjennomsnitt har långiverne gjort 3,5 utlån via Monner, der medianen pr. lån utgjør kr. 3 500 pr långiver. Et svært stort antall långivere låner ut mellom kr. 1 000 – 5 000 per lån, og ser hittil ikke ut til å ønske å eksponere mer enn kr. 5 000 – 15 000 av deres disponible midler til utlån til næringsvirksomhet.

De resterende 2 % av långiverne som har lånt ut midler via Monner, og som har lånt ut kr. 100 000 eller mer per lån, representerer nesten 30% av det totale utlånte volumet gjennom Monner. Dette viser etter vår oppfatning at det av hensyn til småbedriftene og deres mulighet for å få finansiert sine vekstplaner, er svært viktig å legge til rette for at også litt større investorer kan delta i folkefinansieringsmarkedet på en lovlig måte, og ikke tvinges til å drive skyggebankvirksomhet utenfor regulerte kanaler/plattformer.

Dette kan etter Monners oppfatning sikres ved å etablere en tydelig grensedragning mellom forbrukeratferd hos småsparere/privatpersoner med midlere formuer, og konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet hos mer profesjonaliserte utlånere/utlånsvirksomheter.

Den foreslåtte grensen på kr. 1 million per långiver er i så måte for lav for å sikre at også privatpersoner (og deres investeringsselskaper) med noe midlere formuer kan låne ut noe større beløp via en regulert folkefinansieringsplattform, uten å risikere at deres investeringer anses som konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet.

Som våre tall over illustrerer, er den foreslåtte grensen på kr. 1 million per långiver skyhøyt over det nivået det store flertall av långivere ønsker å låne ut via folkefinansieringsplattformer. En forsvinnende liten minoritet låner ut større midler (kr. 100 000 og mer), men heller ikke her er det etter vårt syn naturlig å anse dette som profesjonalisert finansieringsvirksomhet. Et eksempel kan bidra til å illustrere dette:

En person som låner ut kr. 1 000 000 til ulike småbedrifter via en folkefinansieringsplattform kan regne med en gjennomsnittlig ikke-risikostert effektiv avkastning på 8,4% på det investert beløpet, hvilket gir en renteinntekt i år 1

på kr. 84 000 (forutsatt ingen nedbetaling på hovedstolen i år 1). Dersom man antar at disse utlånene er fordelt på 40 lån, med kr. 25 000 utlånt til hver bedrift (låntaker), at rundt 2,5 % av låntakerne vil misligholde lånet, og at et mislighold vil føre til et tap på hovedstolen på 50 % av det opprinnelige lånet, vil denne långiveren kunne regne med en samlet avkastning lik kr. 71 500 i år 1. Kr. 71 500 utgjør en årlig inntekt lik 73,8 % av G pr. 1. mai 2018. Om 73,8 % av G er et stort eller lite beløp avhenger av øynene som ser, men det er neppe mye å basere en konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet på. Poenget vårt med dette enkle eksemplet er å illustrere at grensen etter vårt syn bør settes høyere enn kr. 1 000 000 per långiver, dels for å bidra til å sikre tiltrengt vekstfinansiering til næringslivet, dels for å ta høyde for det finansieringsvirksomhetslovens konsesjonsbestemmelser er ment å hindre – nemlig permanent, omfattende og profesjonalisert finansieringsvirksomhet, og ikke mer tilfeldig spare/investeringsvirksomhet fra småsparere og personer med midlere disponibel inntekt.

6.

Som det vil fremgå av det ovenstående er Monner svært positiv til forslaget om at det settes en grense for långiveres samlede utlån til næringsvirksomhet via folkefinansieringsplattformer. Monner er enig i behovet for å sette en øvre grense per år, for å sikre at utlån via folkefinansieringsplattformer skjer som en del av en ordinær spare- og investeringsaktivitet, og ikke som uregulert finansieringsvirksomhet.

Vi mener imidlertid at grensen bør settes vesentlig høyere enn foreslått, dels for å sikre vekstfinansiering til småbedrifter, dels for å unngå at personer med noe større disponibel inntekt hindres fra å spare/investere i denne aktivaklassen via regulerte folkefinansieringsplattformer. Vi mener også at beløpsgrensen ikke bør settes nominelt, men heller bør fastsettes som en multiplum av folketrygdens grunnbeløp (G), for å unngå ressurskrevende justeringer over tid.

Monner foreslår derfor at den foreslåtte grensen for långivers utlån via regulerte folkefinansieringsplattformer settes til 50G til enhver tid.

Vennlig hilsen

Jarle Holm
CEO
Monner AS